

KONINKRIJK BELGIË

ADVIES 45.371/1
VAN 13 NOVEMBER 2008

VAN DE AFDELING WETGEVING
VAN DE RAAD VAN STATE

De RAAD VAN STATE, afdeling wetgeving, eerste kamer, op 22 oktober 2008 door de Vlaamse minister van Werk, Onderwijs en Vorming verzocht hem, binnen een termijn van dertig dagen, van advies te dienen over een voorontwerp van decreet "betreffende de Hogere Zeevaartschool", heeft het volgende advies gegeven:

STREKKING VAN HET VOORONTWERP VAN DECREET

Het om advies voorgelegde voorontwerp van decreet strekt er in hoofdzaak toe om de financiering van de Hogere Zeevaartschool te regelen (zie hoofdstuk II van het ontwerp). Daarnaast bevat het ontwerp een aantal overgangs- (hoofdstuk III), wijzigings- (hoofdstuk IV) en opheffingsbepalingen (hoofdstuk V) die het gevolg zijn van de overdracht van de inrichtende macht van het hoger zeevaartonderwijs van de Vlaamse Gemeenschap aan de autonome hogeschool 'Hogere Zeevaartschool' ⁽¹⁾. De nieuwe regeling zal in werking treden op 1 januari 2009 (artikel 14).

BEVOEGDHEID

Artikel 127, § 1, 2/, van de Grondwet bepaalt dat de parlementen van de Vlaamse en Franse Gemeenschap, ieder wat hem betreft, bij decreet het onderwijs regelen, met uitzondering van drie limitatief opgesomde aangelegenheden. Ook het zeevaartonderwijs is onderwijs in de zin van die bepaling en het valt niet onder een van de drie uitzonderingen. Het Vlaams Parlement is bijgevolg bevoegd om bij decreet een regeling te treffen betreffende het hoger zeevaartonderwijs.

Luidens artikel 92bis, § 4, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen, dienen de gemeenschappen echter in ieder geval een samenwerkingsakkoord te sluiten voor de regeling van de aangelegenheden die betrekking hebben op de Hogere Zeevaartschool te Oostende en te Antwerpen en het internationaal ervan ⁽²⁾.

⁽¹⁾ Zie het voorontwerp van bijzonder decreet "betreffende de overdracht van de inrichtende macht van de Hogere Zeevaartschool", dat eveneens voor advies is voorgelegd aan de Raad van State, afdeling wetgeving (zie het advies 45.372/1 van dezelfde datum).

⁽²⁾ De invoering van de verplichting om over deze aangelegenheid een samenwerkingsakkoord te sluiten lijkt vooral de bedoeling te hebben een waarborg in te voeren opdat de Franstalige afdeling van de Zeevaartschool behouden zou kunnen worden (zie hierover: R. MOERENHOUT en J. SMETS, *De samenwerking tussen de federale Staat, de Gemeenschappen en de Gewesten*, Antwerpen, Kluwer, 1994, nr. 263 e.v.; J. STEVENS, "Het verplicht samenwerkingsakkoord voor de Hogere Zeevaartschool terecht in de Financieringswet?", *T.B.P.*, 1990, 60, met verwijzing naar de parlementaire voorbereiding van deze bepaling; zie ook R. RYCKEBOER, "Samenwerkingsakkoorden en onderwijs. Een toets voor het coöperatief federalisme?", *T.O.R.B.*, 1992-93, 188).

De in artikel 92bis, § 4, van de voormelde bijzondere wet vervatte regeling houdt in dat, in afwachting van het sluiten van een samenwerkingsakkoord betreffende de Hogere Zeevaartschool te Oostende en Antwerpen, de op 1 januari 1989 bestaande procedures, regelingen en feitelijke toestanden van kracht blijven op grond van artikel 94, § 2, van de voormelde bijzondere wet. Er is dus niet alleen een verplichting voor de exclusief bevoegde gemeenschap om een samenwerkingsakkoord te sluiten, maar daarenboven is er een verbod om in afwachting daarvan enige wijziging aan te brengen in de bestaande situatie ⁽³⁾.

Derhalve dient, om te voldoen aan de aangehaalde bepaling van de bijzondere wet, over de ontworpen regeling, voorwerp van de huidige adviesaanvraag, vooraf een samenwerkingsovereenkomst gesloten te worden met de Franse Gemeenschap ⁽⁴⁾.

Bij het aan de Raad van State voorgelegde ontwerp van bijzonder decreet (45.372/1) is een ontwerp van samenwerkingsakkoord gevoegd, dat eerst in werking kan treden nadat de betrokken parlementen het hebben goedgekeurd ⁽⁵⁾. Volgens de gemachtigde is het ontwerp bezorgd aan de Franse Gemeenschap en zijn over het ontwerp de eerste gesprekken met de Regering van de Franse Gemeenschap gevoerd, echter zonder dat er een concreet uitzicht is op de effectieve sluiting van een samenwerkingsakkoord ⁽⁶⁾.

⁽³⁾ R. RYCKEBOER, *l.c.*, 188; J. VELAERS, *De Grondwet en de Raad van State, afdeling wetgeving*, Antwerpen, Maklu, 1999, 406.

⁽⁴⁾ Althans naar de letter van die bepaling. In de rechtsleer wordt kritiek geuit op de grondwettigheid ervan (R. MOERENHOUT en J. SMETS, *o.c.*, nr. 265, met verwijzing o.m. naar J. STEVENS, *l.c.*, 62, en R. RYCKEBOER, *l.c.*, 188). Over de grondwettigheid ervan zal, in voorkomend geval, het Grondwettelijk Hof uitspraak dienen te doen.

⁽⁵⁾ Cf. artikel 92bis, § 1, tweede lid, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 en artikel 7 van het ontwerp van samenwerkingsakkoord.

⁽⁶⁾ In de memorie van toelichting wordt daarover het volgende opgemerkt:
"Het weze ten slotte opgemerkt dat overeenkomstig artikel 92bis, § 4, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen elke regeling van de aangelegenheden die betrekking hebben op de Hogere Zeevaartschool het sluiten van een samenwerkingsakkoord tussen de Vlaamse en Franse Gemeenschap behoeft:
«De Gemeenschappen sluiten in ieder geval een samenwerkingsakkoord voor de regeling van de aangelegenheden die betrekking hebben op de Zeevaartschool te Oostende en te Antwerpen en het internaat ervan.» (ing. Bijz. W. 16 januari 1989, art. 66, l: 1 januari 1989)
De Vlaamse Gemeenschap heeft in het verleden daartoe reeds herhaaldelijk het initiatief genomen, vooralsnog zonder resultaat. Naar aanleiding van de opmaak van dit bijzonder decreet wordt de Franse Gemeenschap opnieuw uitgenodigd om over de Hogere Zeevaartschool een samenwerkingsakkoord te sluiten".

De conclusie is dan ook dat op dit ogenblik de Vlaamse Gemeenschap alsnog de bevoegdheid lijkt te ontberen om de ontworpen regeling aan te nemen.

De normale procedure is overigens dat eerst het samenwerkingsakkoord wordt gesloten en dat over de goedkeuringsdecreten het advies van de afdeling wetgeving van de Raad van State wordt ingewonnen. Normaal kan pas daarna, op basis van het akkoord, het voorliggende ontwerp worden gefinaliseerd en om advies aan de Raad van State, afdeling wetgeving, worden voorgelegd.

Indien de aan de Raad van State voorgelegde tekst ten gevolge van dit alles nog wijzigingen zou ondergaan, moeten de gewijzigde bepalingen, ter inachtneming van het voorschrift van artikel 3, § 1, eerste lid, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973, voor een nieuw onderzoek aan de afdeling wetgeving worden voorgelegd.

ONDERZOEK VAN DE TEKST

Artikel 13

Artikel 13, 1/, van het ontwerp heft het decreet van 9 juni 1998 betreffende de Hogere Zeevaartschool op. Van de gelegenheid dient gebruik te worden gemaakt om alle bepalingen in de vigerende onderwijsregelgeving die naar dit decreet verwijzen, op te heffen of desgevallend te wijzigen. Bij wijze van voorbeeld kan worden verwezen naar artikel II.61, § 2, 6/, van het decreet van 19 maart 2004 betreffende de rechtspositieregeling van de student, de medezeggenschap in het hoger onderwijs, de integratie van bepaalde afdelingen van het hoger onderwijs voor sociale promotie in de hogescholen en de begeleiding van de herstructurering van het hoger onderwijs in Vlaanderen.

De kamer was samengesteld uit

de Heren	M. VAN DAMME,	kamervoorzitter,
	J. BAERT,	
	W. VAN VAERENBERGH,	staatsraden,
	M. RIGAUX,	assessoren van de
	M. TISON,	afdeling wetgeving,
Mevrouw	G. VERBERCKMOES,	griffier.

Het verslag werd uitgebracht door de H. B. STEEN, auditeur.

DE GRIFFIER,

DE VOORZITTER,

G. VERBERCKMOES

M. VAN DAMME